

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Czytanie tekstów kultury staroskandynawskiej		8.0.12147	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Skandynawistyki i Fennistyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Skandynawistyka	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	komunikacja międzykulturowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Maria Sibińska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Konwersatorium		30 godzin - aktywne uczestniczenie w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - czytanie lektur;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - przygotowanie się do zajęć;	
Liczba godzin		10 godzin - przygotowanie się do kolokwium;	
Konwersatorium: 30 godz.		15 godzin - przygotowanie projektu.	
		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru) - obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Zaliczenie na ocenę	
- Praca w grupach		Formy zaliczenia	
- Wykład konwersatoryjny		Pisemne kolokwium z treści zajęć oraz wskazanych lektur	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Podstawowe kryteria oceny	
		Ocena ustalona na podstawie kolokwium pisemnego z treści zajęć oraz wskazanych lektur.	
		Ponadto student, by otrzymać zaliczenie:	
		- aktywnie uczestniczy w zajęciach (udział w dyskusji na podstawie zalecanej literatury, przygotowanie się do ćwiczeń kontralnych w tym przygotowywanie ustnych analiz wskazanych tekstów kultury);	
		- przygotowuje i przedstawia projekt grupowy będący analizą wybranego aspektu istnienia wątków kultury wikińskiej we współczesnej kulturze/literaturze LUB stanowiący odczytanie wybranych elementów kultury staroskandynawskiej (Prowadzący może zalecić prezentowanie projektu w ramach organizowanego w Instytucie Skandynawistyki i Fennistyki festiwalu kultury Skandynawii lub innego wydarzenia otwartego. O takiej formie prezentacji studenci zostaną poinformowani na początku semestru).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	kolokwium	praca w grupach - ćwiczenia, zadania kontrolne	przygotowanie oraz przedstawienie projektu (z dostosowaniem metody prezentacji)	Dyskusja
Wiedza				
K_W05	+	+	+	+
K_W06	+			+
Umiejętności				
K_U04		+	+	
K_U09			+	
Kompetencje społeczne				
K_K01			+	+
K_K02			+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór specjalności Komunikacja międzykulturowa.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Przedmiot ma na celu zapoznanie studentów z wybranymi przykładami wytworów kultury staroskandynawskiej (literatury, sztuki użytkowej, rzemiosła), ukazanie ich wzajemnych powiązań w kontekście społeczno-historycznym. W procesie odczytywania tekstów stanowiących zabytki kultury staroskandynawskiej perspektywa literaturoznawcza, socjologiczna i kulturoznawcza nakładają się na siebie. Ponadto zaakcentowana zostaje ich obecność we współczesnej kulturze Skandynawii, a także ich znaczenia dla kształtowania się wyobrażeń o nordyckości funkcjonujących w kulturze europejskiej.

Treści programowe

Ogólna charakterystyka staroskandynawskich gatunków literackich. Mitologia staroskandynawska w różnych wytworach kultury (Edda Poetycka, Edda Młodsza, sztuka użytkowa, rzemiosło). Normy i struktury społeczeństwa rodowego w świetle pieśni Eddy. Normy i struktury społeczeństwa rodowego w świetle wybranych sag. Tematyka i stylistyka poezji skaldów, jej funkcja społeczna, style sztuki zdobniczej epoki wikingów. Osiemnastowieczne badania nad literaturą staroskandynawską i ich wpływ na oblicze europejskiego romantyzmu. Elementy staroskandynawskie we współczesnej kulturze (muzyka, wzornictwo, literatura, film).

Wykaz literatury

Prowadzący każdorazowo ustala listę lektur

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Aarnes A. Lyset i Nord, Oslo 2008.
- Andrn A. Förhållandet mellom texter, bilder och ting, [w:] red. Steinsland, Gro, Nordisk hedendom. Et symposium, Odense 1991.
- Atlantisk dād og drøm. 17 essays om Island/Norge, red. Aarnes A., Oslo 1998.
- Bruhn, O. Tekstualisering. Bidrag til en litterær antropologi, Aarhus 1999.
- Crumlin-Pedersen O. Skibet i kulturen [w:] red. Capelle T., Fischer C., Ragnarok; Odins verden, Silkeborg 2005.
- Hallberg P. Den islandska sagan, Stockholm 1956.
- Handbok i norrøn filologi, red. Haugen O. E., Bergen 2004.
- Hermundstad, G., Østenfor sol og vestenfor måne. Psykoanalytiske tolkninger av nordiske og germanske eventyr, sagn og myter, Oslo 1995.
- * Heimskringla red A. Waško, ed. J. Morawiec, 1-4, Kraków 2021 (wybór)
- Hvalvik R., Skapelse og syndefall i tekster og bilder. Ikonografiske merknader til Genesis-bildene i Ål stavkirke [w:] "Kunst og kultur" 2008, nr 1, ss. 34-49.
- Hjarðar K., Vike V. Vikinger i krig, Oslo 2011.
- Ideology and power in the Viking and Middle Ages. Scandinavia, Iceland, Ireland, Orkney, and the Faeroes, red. Steinsland G., Leiden 2011.
- Jochens, J. Old Norse images of women, Philadelphia 1996.
- Klæsøe I. S. Inspirationerne til vikingetidens kunst [w:] red. Lund N. Norden og Europa i vikingetid og tidlig middelalder. København 1994.
- Mundal E. Forholdet mellom samar og nordmenn i norrøne kjelder, [w:] Samer som "de andra", samer om "de andra". Identitet och etnicitet i nordiska kulturmöten, red. Mundal E., Rydving H., Umeå 2010.
- Pálsson H. Nøkkel til islendingsgaene, Oslo 2000.
- Sagi islandzkie. Zarys dziejów literatury staronordyckiej, Jakub Morawiec, Łukasz Neubauer, Warszawa 2016.
- Steinsland G. Den hellige kongen, Oslo 2000.

- Steinsland G. *Norrøn religion. Myter, riter, samfunn*, Oslo 2005.
- *Vikingenes verden*, red. Graham-Campbell J., Oslo 1996.
- *Vikingetidens kunst; en udstilling om kunsten i vikingernes verden og efterverden ca. 800 – 1250*, red. Bertelsen L. G., Jelling 2002.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Chojecki A. *Berserk - postać historyczna i literacka*, „Gdańskie Zeszyty Humanistyczne” 1993 nr 33 ss. 67-80.
- Dumezil G. *Bogowie Germanów*, Warszawa 2006 .
- *Edda poetycka*, Wrocław – Warszawa– Kraków – Gdańsk– Łódź 1986.
- Foot P. G., Wilson D.M., *Wikingowie* , Warszawa 1975.
- Jażdżewski S. *Ekstremalna muzyka metalowa i średniowieczne działa nordyckich skaldów - nieznanne oblicze intertekstualności*, [w:] *Tekst jako kultura. Kultura jako tekst*, red. Nowożenowa Z., Gdańsk 2011, ss. 217-223.
- Leciejewicz L., *Normanowie*, Wrocław - Warszawa-Kraków-Gdańsk 1979.
- *Literatura staroskandynawska* [w:] Lam S. (red): *Wielka literatura powszechna*, Wyd. Trzaski, Everta i Michalskiego, t. 3, Warszawa 1932.
- *Literatura staroskandynawska*, [w:] W. Floryan (red): *Dzieje literatur europejskich*, t. 2, cz. 2., Warszawa 1982.
- Malinowski Ł., *Berserker i ulfhednar w historii, mitach i legendach*, Kraków 2009.
- Mundal E. *Snorri's Portrayals of Women and their Literary Function*, [w:] *Snorri Sturluson and the Roots of the Nordic Literature*, red. V. Stariradev, Sofia 2004, ss. 85-91.
- Page R. I., *Pismo runiczne*, Warszawa 1998.
- Piekarczyk S. *Mitologia germańska*, Warszawa 1979.
- Roesedahl E., *Historia Wikingów*, Gdańsk 1996.
- Schlauch M. *Stare sagi islandzkie*, Warszawa 1976.
- Słupecki L.P., *Mitologia skandynawska w epoce Wikingów* , Kraków 2003.
- Słupecki L.P., *Wyrocznie i wróżby pogańskich Skandynawów*, Warszawa 1998.
- Stieblin-Kamieński M., *Ze świata sag*, Warszawa 1982.
- Szrejter A., *Mitologia germańska*, Gdańsk 2006.
- Tulinus T. H. *“Egils Saga and the Novel”*, [w:] *Snorri Sturluson and the Roots of the Nordic Literature*, red. V. Stariradev, Sofia 2004, ss. 117-128.
- Ponadto obowiązuje znajomość wyboru sag islandzkich (lista będzie podana na początku semestru).

B. Literatura uzupełniająca

Wybór tekstów literackich oraz materiałów filmowych analizowanych (lista będzie zaproponowana na początku semestru) - zarówno literatury skandynawskiej, jak i polskiej

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W05, K_W06 K_U04, K_U09 K_K01, K_K02	K_W05, K_W06 Student: <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i charakteryzuje podstawowe gatunki w literaturze staroskandynawskiej (K_W05), • wymienia i charakteryzuje najważniejsze zabytki piśmiennictwa staroskandynawskiego (K_W05), • opisuje relacje między stylistyką utworów literackich a stylami obserwowanymi w zdobnictwie i rzemiośle (K_W05), • rekonstruuje obrazy społeczeństw staroskandynawskich (w tym wierzenia, role społeczne, wzorce społeczne, hierarchie społeczne, kanony piękna i brzydoty) w tekstach staroskandynawskich tekstów straskandynawskich (K_W05), • rozpoznaje wybrane elementy kultury staroskandynawskiej i charakteryzuje sposoby ich funkcjonowania we współczesnej kulturze europejskiej (K_W06).
	Umiejętności K_U04, K_U09 Student: <ul style="list-style-type: none"> • przygotuje w zespole roboczym projekt semestralny dostarczający wybranych aspektów kultury staroskandynawskiej (K_U04), • przygotowuje w grupach roboczych materiał do dyskusji i ćwiczeń kontrolnych (K_U04), • prezentuje projekt dotyczącego wybranych aspektów kultury staroskandynawskiej, z uwzględnieniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł a także adekwatnej metody prezentacji (K_U09).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy dynamicznego rozwoju współczesnego stanu wiedzy stanu na temat kultury staroskandynawskiej i jako skandynawista rozumie potrzebę jej ustawicznego pogłębiania (K_K01);

	• w wyniku pracy zespołowej przygotowuje i prezentuje projekt semestralny ukierunkowany na interpretację oraz promowanie kultury i literatury staroskandynawskiej (K_K02).

Kontakt

maria.sibinska@ug.edu.pl